

UPPBYGGELSE OCH TRÖST

"Men den som profeterar, han talar för människor, dem till uppbyggelse och förmaning och tröst."
(1 Kor. 14:3)

Enkel katekes från den Ortodoxa Kyrkans erfarenhet

UTGIVNING VAR TREDJE MÅNAD AV HELIGA ÄNGLARNAS KLOSTER
AFIDNAI ATTIKIS, GREKLAND

Nr. 4 • juni - augusti 2014

✠ INNEHÅLL ✠

● **Text 1:** "Låt barmhärtighet alltid råda inom dig..."

Den mest välsignade Theotokos: En lärare av Ortodox askes

● **Text 2:** Helighet i vardagslivet i världen

Övervinmandet av egenkärlek: Själuppoffrande kärlek

● **Text 3:** Helige Johannes Chrysostomos om allmosegivande

Kraften som sparbössan för de fattiga innehar

● **Text 4:** Brist på tålmod och förtröstan

"Gud, låt mig dö!"

● **Text 5:** Kraften av tro, Kyrkans Mysterier och bön

Sjuklig kärleks demoniska natur

● **Text 6:** Två gifta kvinnor som levde i världen överträffade den helige Makarios den stores dygd!

Gud ger Sin Ande och Nåd till alla de som har tendensen att göra det goda

● **Text 7:** Betydelse och användning —symbolism och liv

Rena ljus

Den mest välsignade Theotokos: En lärare av Ortodox askes*

"Låt barmhärtighet alltid råda inom dig..."

Kom, välsignade kristna!

Låt oss gladeligen, med tro och fromhet ta emot den profetiska inbjudan: "Upp, låt oss draga åstad till Herrens berg!"¹

Låt oss gå upp till Guds Moders "skuggiga och tätbevaxta berg"² genom *praxis*; det vill säga Ortodox askes.

Om vår askes är äkta kommer vi att bevärdigas att skåda och lovprisa *Theotokos* nya och extraordinära under.

I den allra renaste Jungfrun kom de mest enastående saker att ske. "**Allt som gäller**" Maria, Gudaföderskan, "**är extraordinära**"³: ofördärvad bar hon vår Frälsare i sitt moderliv. Hon visade sig vara en moder som inte känt någon man; hon lånade kött till Skaparen som inte har behov av någonting; hon blev ett käril för Den som inte kan bli omfattad och en begränsning för det gränslösa och obegränsade Ordet. Slutligen, hennes obefläckade kropp bevarades ofördärvad och var upphöjd, iklädd, förflyttad och förhärligad av hennes Son och Gud!

Allt som rör den obefläckade Guds Moder är i sanning *nya* och *extraordinära under*, det inger vördnad, förvåning och *theoria*.

Speciellt efter hennes Sons himmelfärd, fortsatte vår Härskarinna *Theotokos* sitt *nya* och *extraordinära asketiska liv*, kombinerat med **kärlek**.

Guds Moder "var själv, på grund av de stora gåvor som Gud givit henne, ivrig och allvarlig i kampen med att fasta, bedja, göra knäfall och varje sorts askes", " i bön och flitig omsorg för hela världen."⁴

På detta sätt har den Mest Välsignade gett oss en *förebild*, genom vilken hon undervisar oss som en osviklig lärare av genuin **Ortodox askes**.

Inom den Ortodoxa kyrkans gränser utgör inte *askes* ett ändamål i sig själv, det har heller inget värde i och av sig själv; *askes* är en metod genom vilken vår egenkärlek gradvis förs under kontroll tills den är utplånad, så att vi blir förmögna att älska. *Askes* är ett heroiskt *uttåg* från vårt eget jags *gränser* och en självuppoffrande kärlek för vår nästa.

Vi ser att *Theotokos*, som var djupt medveten om de övernaturliga gåvorna som Gud gett henne, levde själv i **tacksam askes** resten av sitt liv. *Asketiskt liv* är en gudomlig gåva till oss, vilket därefter ges till vår nästa och hela skapelsen.

Detta förklarar den djupa sanningen att även om Ortodox *askes* är ett kors, föder det ändå slutligen liv, glädje och frihet.

* * *

När vår *askes* är äkta är den dominerad av **barmhärtighet**. *Asketisk möda* som inte är åtföljd av barmhärtighet—det vill säga, en barmhärtig attityd av medkänsla—är förgäves, om inte i fara för att bli offer för onda andar.

Helgonen är otvetydiga och definitiva i denna avgörande sak för livet i Kristus:

"Låt barmhärtighet alltid vara förhärskande inom dig tills den stund då du känner inom dig det medlidande som Gud har för världen."⁵

Låt oss aldrig glömma att *askes*, som en

ständig kamp mot egenkärlek, egocentrism och självförtroende, genom Guds Nåd befriar vårt *sinne* från de syndfulla lidelsernas tyranni och leder det till återupptäckande av dess förlorade skönhet, till upplysning och gudomliggörelse.

I detta övernaturliga tillstånd råder **Ljus** i våra hjärtan: "ty *sinnet* är försjunket i Ditt ljus / och det görs strålande och återger ljus / liksom till Din Ära."⁶ Och **barmhärtighet** råder likaså: "ett hjärta som brinner för hela skapelsen, för människor, fåglar, djur, för demonerna och för hela skapelsen."⁷

* * *

Må ljus och **barmhärtighet**, o allom lovsjungna Moder, ständigt flöda över vårt obetydliga väsen, vilket befinner sig på *askesens kors*, genom Kristi, vår Frälsares, Nåd.

Må ljus och barmhärtighet aldrig upphöra att flöda; ty du är "förvaltaren och beskyddaren av alla Guds, den Himmelske Konungens, skatter och gåvor. Inte för att allenast du skall åtnjuta dem, men snarare för att du skall förmedla och dela dem med hela skapelsen, både det osynliga och det synliga!"⁸

† **Metropolit Kyprianos**
av **Oropos** och **Fili** († 2013)

* **Källa:** Άγιος Κυπριανός, [Helige Kyprianos] Nr. 339 (juli-augusti 2007), s. 57-58

1) Jesaja 2:3. 2) Cf. Habakuk 3:3 LXX 3) **Hl. Andreas av Kreta**, *Patrologia Græca*, Nr. XCVII, kol. 1084B/ Lektion 13, "Om vår Härskarinna Theotokos avsomnande", (Lektion II om Avsomnandet). 4) **Hl. Nikodemos Hagioriten**, Κήπος Χαρίτων [Nådens trädgård], (Thessalonike: Ekdoseis B. Regopoulou, 1979), s. 217b, not (med referens till Hl. Gregorios Palamas). 5) **Abba Isaak Syriern**, Det komplett bevarade asketiska verket [på grekiska], Lektion 34, "Om knäfall..." (Aten: Ekdoseis Ch. Spanos), s. 151. 6) **Hl. Symeon den nye teologen**, Verk, Nr. III, "Hymner av gudomlig kärlek," 39, kol. 61-63, (Thessalonike: Ekdoseis "Orthodoxos Kypsele," 1990), s. 295. 7) **Abba Isaak Syriern**, op. cit., Lektion 81, "Om olika dygder. . ." s. 306. 8) Cf. **Hl. Nikodemos Hagioriten**, op. cit., s. 217a.

Helighet i vardagslivet i världen

Övervinnandet av egenkärlek: Självuppoftande kärlek*

Varje söndag morgon var det fler tiggare på trappan som ledde upp till kyrkan.

En visade upp sin medicin, en annan hade ett barn i famnen och ännu en som uppenbarligen var narkoman.

En ung kvinna gick uppför trappan.

"Hjälp mig, flicka lilla...jag vill inte ha pengar, bara något att äta..." • Tiggaren var medelålders, hans kläder och värdighet utslitna.

Kvinnan stannade upp. "Vänta en minut", sade hon och gick nedför trappan. Hon gick till bageriet om hörnet och köpte två ostpiroger och en brödlimpa

"Var så god", sade hon när hon återvänt till tiggaren. "Någonting att äta nu och limpan till senare."

Narkomanen hade tittat på och beslöt att prova sin tur.

"Hallå där, tjejen", sade han med en matt blick, "har du en extra cigarett på dig?"

Den unga kvinnan stack ner handen i fickan. "Jag röker inte, men ta det här och köp några."

"Han som har kiosken kommer inte att ge mig några, tjejen; vi bråkade."

Kvinnan vände om igen. Kiosken låg ett kvarter längre bort.

När hon kom tillbaka, bad henne den gamla kvinnan som satt på kyrktrappan om medicin. "Du kanske har något av det här hemma, kära du?" sade hon till henne och visade henne en tom ask. "Jag be-

höver det inte nu, inte nu... Jag vill inte ställa till problem för dig. Om du kunde ta med det nästa söndag."

Kvinnan vände ändå om för tredje gången. Hon behövde ta bilen till apoteket som var öppet. Det låg fyra kvarter därifrån; hon hade sett det på väg till kyrkan.

När hon hon till slut kunde gå in i kyrkan höll prästen sin predikan och beklagade sig över dem som kommer sent till den Gudomliga Liturgin och missar Evangelieläsningen.

"Och idag är det avsnittet om den barmhärtige samariten," sade han med en besviken uppsyn...

(*) Basilios Argyriades, "Så mycket du kan," *Mikro Gerontikon Poleon* [på grekiska] (Athens: 2013), s. 25-27.

Ny serie av undervisningsmaterial från vår Heliga Metropolis. Följande häften har publicerats på grekiska:

1) Kvinnor bör bedja med täckt huvud, 2) Resan till Påsken, 3) Allmosegivande- dygdens hjärta, 4) Kristi Uppståndelse... kvinnans högtid, 5) Guds Moder "oföväntad glädje", 6) Guds Moders heliga ikon "Syndares försvarare" 7) Välsignelsen av druvor vid Kristi Förklarings högtid.

Helige Johannes Chrysostomos
om allmosegivande

Kraften som sparbössan för de fattiga innehar*

Må vårt hus bli till en Kyrka

Sätt en sparbössa för de fattiga på platsen där du står och beder, och när du kommer in för att bedja, lägg först något åt de fattiga och börja sedan din bön.

Precis som du inte skulle vilja bedja med smutsiga händer, så bed inte heller utan att ge allmosor.

För att ge allmosor är inte mindre viktigt än att ha ett Evangelium bredvid din säng. Om du bara lägger ett Evangelium där utan att göra något annat, så har du förstas ingen nytta av det; men genom att ha en sparbössa för de fattiga [och på så sätt aktivt gör det som står i Evangeliet] har du ett vapen mot Djävulen, det ger vingar till din bön och gör ditt hem heligt genom att ha mat för kungen där i förvaring.

Låt denna sparbössa för de fattiga sedan stå nära din säng, så kommer dina nätter att vara fria från sataniska fantasier. Lägg bara inte något däri som förvärvats på ett orättfärdigt sätt, för att den är avsedd för allmosor. Allmosegivande bör aldrig komma från ett hårt hjärta.

Vill du att jag ska säga dig varifrån du skall ta för att ge, så att jag kanske gör det lättare för dig att bidra?

När en hantverkare, såsom skomakaren, läderarbetaren, kopparslagaren, eller någon annan, säljer något av sitt hantverk, kan han ge till Gud det första som han tjänar och lägga en del därav i sparbössan för de fattiga, oavsett hur ringa det än må vara. Jag ber förstas inte om väldigt mycket, men låt oss som längtar efter Himmelriket åtminstone ge så mycket som de andliga spädbarnen bland judarna gjorde, som var fyllda av oräkneligt ont.

Jag säger inte detta som att gälla som en lag, inte heller för att förbjuda att ge mer, men

som en rekommendation, att inte ge mindre än ett tionde av ens inkomst. De som äger åkrar och alla som tjänar sitt levebröd på ett rättfärdigt sätt kan hålla denna lag genom de inkomster de får. Jag vänder mig inte till dem som kräver ränta, inte heller till soldater som utövar utpressning av andra eller utnyttjar andras olycka, för Gud vill inte ta emot något från dem. Jag säger snarare detta till dem som lever på ärligt arbete.

Om vi etablerar denna vana hos oss själva, kommer vi i fortsättningen att få dåligt samvete om vi överger denna regel, vi kommer inte att se det som någonting svårt, och gradvis kommer vi att kunna uppnå större mått. När vi har övat oss i att förakta pengar och helt utrota det onda kommer vi att leva resten av våra liv på jorden fria från bekymmer och vi kommer att uppnå det framtida livet, vilket jag ber att vi alla må göra, genom vår Herre Jesu Kristi Nåd

och människokärlek.

Må vars och ens hus på detta sätt bli till en Kyrka, där denna helgade pengafond förvaras. I själva verket har kollektbössorna som finns i Kyrkan samma betydelse.

Var det än finns pengar för de fattiga, är en plats som är oåtkomlig för demonerna. Och pengarna som samlats för de fattiga beskyddar vårt hus bättre än ett spjut, en sköld, vapen, mänsklig styrka eller en mängd soldater.

(*) Hel. Johannes Chrysostomos, *Ἡ Ἐλεημοσύνη - Ἡ καρδιά τῆς ἀρετῆς* (Allmosegivande: Dygdens hjärta) (*Χρυσσοσομικός Ἄμβων*, Vol. IV; Det Heliga Berget: Synodia Spyridonos Hieromonachou [Nya Sketen], n.d.), s. 178-179, 258 (för originalet på grekiska, se *Patrologia Graeca*, Vol. LXI, kol. 373-374; *Ἑλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας*, Vol. XVIII, s. 732-738).

■ Brist på tålmod och förtröstan

"Gud, låt mig dö!"*

Theotokos och vår skyddsängels kärlek till människosläktet

Hur många människor yttrar inte sådana ord i svåra stunder? De flesta är dock inte medvetna om att detta är en synd som härstammar från brist på tålmod och förtröstan om Guds hjälp.

Den följande redogörelsen bekräftar detta helt, vilken berättas av en from präst med ödmjukhet och sinnesrörelse.

* * *

"Sedan jag blev präst har jag förföljts av förtal (våra dagars martyrium). Många bedrövade och vanärade mig, på ett eller annat sätt, med falska anklagelser. Detta hände upprepade gånger. Jag var så sårad och uttröttad av allt detta att jag blev knäckt och ofta sade: "Gud, låt mig dö!" Och till slut så gjorde Han det!"

Alla som lyssnade på prästen tittade på honom i förvåning och begrundade hur stor skuld de har som anklagar andra, särskilt präster. Hur stor synd de belastar sina själar med, särskilt när de driver dem som de anklagar till förtvivlan! Som om Gud hade gett dem auktoritet att döma världen....

Den ödmjuka prästen fortsatte sin historia och sade:

"Jag fick en hjärtattack. Det hände i Aten när jag var omgiven av min umgängeskrets och mina andliga barn. De tog mig omedelbart till sjukhuset, där läkarna gjorde alla sina ansträngningar för att få mitt hjärta att fungera igen, men utan resultat. Till slut sade de: "Det finns ingenting mer vi kan göra för prästen. Tag honom till bårhuset."

Vad jag gick igenom under de sex timmar som jag var död! Först av allt, kände jag att min Skyddsängel ledsagade och beskyddade mig på en väg som i början var ganska svår, men som sedan ledde uppåt, mot ett himmelskt, ljuvt sken.

Under färden ropade många onda andar aggressivt anklagelser emot mig.

En av dem var följande:

"Var tar du honom? Han var girig. Han hade gett löften om fattigdom, men han hade egna pengar!"

Skyddsängeln avfärdade dem dock och sade:

"Det är inte sant! Pengarna han hade tillhörde klostret och han bara hanterade dem."

Vi kom till slut till en plats som såg ut att vara en gräns mellan två separata områden. Där hörde jag följande dialog mellan min Ängel och den allra heligaste *Theotokos*—jag kunde höra hennes ljuva, men ändå något stränga röst. Min Ängel sade:

"Allra heligaste *Theotokos*, skall jag leda denna präst in i din Sons Rike?"

Hon svarade: "Nej! Han har begått en allvarlig synd."

"Vilken synd, min Härskarinna? Prästen var en god människa"—han började att försvara mig och jag kunde känna hans varma tårar rinna på min nacke—"han byggde ett kloster och hjälpte många att bli frälsta..."

"Det är sant", svarade *Theotokos*. "Men han var inte tålmodig i sin kamp och sade till min Son "låt mig dö, låt mig dö." Så tag honom tillbaka, så att han kan fullgöra sin kamp med tålmod, och sedan kommer han kunna inträda i min Sons Rike."

När den heliga Ängeln ledde mig tillbaka, såg jag Paradiset och Helvetet. Vad som är skrivet i Guds böcker är sant! Jag såg allt med mina egna ögon!

När vi kom fram till sjukhuset, återvände jag till min kalla, döda kropp med motvilja. Det

tog mig åtta timmar att kunna röra de första lederna på mina fingrar! Min syster var den första som blev medveten om att jag uppvaknat från det döda, genom rörelserna på mina ögonlock, och hela sjukhuset försattes i ett förvirrat tumult.

"Jag återhämtade mig gradvis, och sedan dess har jag varit noga med att vara tålmodig utan att klaga, vad än Gud i Sin kärlek tillåter. Vi måste vinna Paradiset, mina bröder; med vårt tålmod skall vi vinna vår själ!"

* * *

Detta är vad prästen sade, och vid hans sista ord brast hans röst av sinnesrörelse.

(*) *Meddelanden från Himlen* [på grekiska] (Doriada: Hiera Mone Panagias Varnakova, 2005), s. 81-82.

Kraften av tro,
Kyrkans Mysterier och bön

Sjuklig kärleks demoniska natur*

”Jag var den som dödade dem...”

För många år sedan, hade en kvinna sjuklig kärlek för sin ende son.

Sonen växte upp, studerade och blev en utmärkt lärare.

I skolan lärde han känna en mycket god kollega som

han gifte sig med, men tyvärr dog kvinnan under deras första år som gifta.

Två år senare gifte sonen om sig, men den andra hustrun dog också efter en konstig sjukdom när hon var gravid i åttonde månaden. Sonen blev nästan från sina sinnen. På den tiden och i byn de bodde, var det svårt att få en obduktion utförd för att reda ut dödsorsaken.

Det gick tre, fyra år och den unge mannen gifte sig för tredje gången. Han fru hade en oklanderlig kristen uppfostran, hon var också mycket intelligent och omdömesfull. • Hon kunde snabbt uppfatta sin svärmors känslor av hat och avsky för henne. Tyvärr levde de tillsammans efter som svärfadern hade dött långt tidigare.

* * *

Den unga hustrun började att bedja två, tre timmar varje kväll för att hennes svärmor skulle bli upplyst och omvända sig. • Till sin förvåning kräktes hon varje gång hon avslutade sin bön.

En sommareftermiddag hade svärmodern lagt sig för att sova middag. Svärdottern passerade hennes rum, som hade dörren öppen och såg att hon inte hade någon filt över sig. Så hon gick beredvilligt och vänligt in och täckte över henne. • Medan hon gjorde det, hörde hon henne tala i sömnen och det hon sade fick henne att rysa av rädsla.

Hon fortsatte ändå sina böner, som alltid slutade med samma resultat; efter att ha bett kräktes hon alltid.

* * *

Det gick inte lång tid och svärmodern förlorade förståndet. • Innan de tog henne till ett metalsjukhus, kallade sonen och hans hustru på prästen från deras församling för att läsa en bön över henne.

Hör vad hon sade i sin galenskap: ”**Det var jag som dödade de andra två, Helena och Eudoxia, för att de stal min son! Men den här dog inte! Hon dog inte! Hon dog inte!**”

Och hon upprepade ”hon dog inte” många gånger.

Då förstod såväl prästen som sonen och svärdottern, som var närvarande, med skräck varför svärdottern hade kräkts: **Svärmodern hade förgiftat de tidigare två hustrurna.**

Men den tredjes levande tro tillsammans med hennes **deltagande i Kyrkans frälsande Mysterier** och hennes **ivriga bön**, omintetgjorde den olyckliga svärmoderns illvilja, vilken dog i det bedrövliga tillståndet på ett mentalsjukhus i Thessalonike.

(*) Protopresbyter Stephanos K. Anagnostopoulos, *Tais kata prothesin kletois*, 2:a uppl. (Piræus: 2013), s. 123-124.

Två gifta kvinnor som levde i världen
överträffade den helige Makarios den stores dygd!

Gud ger Sin Ande och Nåd till alla de som har tendensen att göra det goda*

En gång när den helige Makarios var i sin cell och bad, hörde han en röst från ovan som sade till honom:

"Makarios, du skall veta att trots dina böner och asketiska liv, **har du inte ännu nått upp till två kvinnors dygd, som lever i den-och-den staden.**"

På morgonen steg den gamle upp, tog sin trästav och gav sig av på vägen till den staden. När han kom fram, frågade han var kvinnorna i fråga bodde och knackade på deras dörr.

En av kvinnorna öppnade för honom och bjöd in honom i huset med ett glatt ansikte. När den gamle hade satt sig ner för att vila, kom även den andra kvinnan. Han kallade sedan till sig dem båda och när de hade satt sig ner sade han:

"Jag gjorde hela denna resa och utstod många strapatser för att komma ända hit ifrån öknen. Jag ber er att berättas för mig om vad ert andliga arbete är och vilka dygder ni strävar efter att uppnå."

Kvinnorna svarade med stor enkelhet:

"Tro oss, helige Fader, vi är gifta och delar säng med våra respektive makar; vilket andligt arbete förväntar du då av oss?"

Den gamle knäföll inför dem och bad dem att avslöja deras dygder för honom.

När de såg hans stora tålamod, sade de till den helige fadern:

"Vi är främlingar för den här världen och det blev så att vi gifte oss med makar som är biologiska bröder.

•Från stunden då vi började leva i det här huset med våra makar, kommer vi inte ihåg att vi någonsin grälat

eller talat elaka ord till varandra. Alla dessa år, har vi levat i frid och harmoni, med kärlek till varandra.

• En gång hade vi en märklig tanke: att lämna våra makar för att gå i kloster. Vi gjorde varje ansträngning och bönföll våra makar att låta oss gå, men vi kunde inte övertyga dem. • Eftersom vi inte kunde uppnå vår önskan, gav var och en av oss ett löfte till Gud att vi aldrig mer skulle låta ett världsligt, onödigt ord gå ut från våra munnar."

När den helige Fadern hörde detta förundrade han sig och sade:

"Sannerligen, det spelar ingen roll om en person lever i kyskhet eller i äktenskap, om den lever i kloster eller är lekman, för att Gud skall förlåna denne Sin Ande och Nåd; det enda Han vill ha av oss är en tendens att göra det goda."

Den gamle återvände till sin cell, efter att ha erhållit stor andlig uppbyggelse av deras dygd och han lovprisade Gud.

(*) P. B. Paschou, Öknens kvinnor, *Den lilla Gerontikon* [på grekiska], (Aten: 2007), s. 18-19.

Betydelse och användning —symbolism och liv

Som Ortodoxt kristna använder vi olika objekt i vårt böneliv, såsom ljus, rökelse, oljelampor, prosfora, antidoron och Korset. Vi deltar i Kyrkans ceremonier, såsom brödvälsignelsen (artoklasia), åminnelsegudstjänster för de döda, Kyrkans Mysterier, o.s.v.

Även om vi lever i detta och använder dessa ting, är vi dock ofta okunniga om deras betydelse och korrekta användning.

Rena ljus*

Symbolism

Rena och mjuka vaxljus symboliserar själens **formbarhet**. • Just som vax smälter ljudlöst och avger ljus, så bör också vi anstränga oss tills vi "smälter", till vårt sista andetag, och offra oss för vår nästa. • Vi bör upplysa och göra dem gott som befinner sig runt omkring oss på ett tyst och omärkligt sätt, av kärlek till Kristus.

Ljusen som ligger på hyllan vid Kyrkans ingång symboliserar vårt "döda" jag. • När vi tänder dem och ställer dem upprätt i ljushållaren, som en symbol för den uppståndne Kristus, bekänner vi också vår egen uppståndelse.

• Även om vi en gång var andligt döda, så har Kristus upprättat oss och vi har blivit Kristi ljus: "Han har...gjort oss levande med Kristus, oss som voro döda genom våra synder" (Ef. 2:5).

Genom ljusen som vi använder på begravingar, åminnelsegudstjänster och dem som vi placerar i skålar med *kollyva*¹, bekänner vi **vår tro på uppståndelsen av de döda**.

Med de rena ljus som vi håller i på Påsken, bekänner vi **vår egen uppståndelse "i Kristus"**.

• Icke-troende, ateister och sådana som inte ångarat sig har ingen nytta av en sådan bekännelse eftersom de är andligt döda.

Med det tända ljuset vid Dopets Mysterium bekänner vi **den andliga uppståndelsen av den döpta personen**, som blev begravd med Kristus i dopfunten och sedan uppstånden med Honom.

Med ljusen som tänds i Äktenskapets Mysterium, bekänner vi att, just som de rena ljusen lyser, så kommer också vi, genom Guds Nåd, **att stå som lysande exempel för våra barn och kommer inte att svika Äktenskapets helgelse**.

Ren bivax eller paraffin?

Gud vill att vi skall offra till Honom det som är renast. • Därför bör ljus vara gjorda av **ren bivax**. • Tyvärr har kommersialismen av allting också haft sin effekt på ljustillverkning. • Låt oss göra all ansträngning för att använda **rena vaxljus** i våra hem. • Präster bör också försäkra sig om att det är rena vaxljus som placeras i Kyrkan och som används i Altaret.

Ger många ljus ett bättre resultat?

Vanan att tända många ljus avslöjar ett missuppfattat sätt att tänka och orsakar ofta problem. • Det är tillräckligt att tända ett eller två ljus för de levande och de döda. • När vi tänder dem med fromhet kan vi bedja så här: "O min Kristus, Du är världens Ljus. Hjälp mig så att jag i mitt liv "smälter" av kärlek till min nästa och lyser likt detta ljus ödmjuka sken."

Eller enklare:

"O Herre upplys alla mina bröder, systrar och släktingar och förlåt mina käras själar som avsomnat".

Låt oss vara försiktiga i vårt sätt att leva, därför att oavsett hur många ljus vi tänder, så kommer de inte kunna rädda oss om vi inte lever med ånger, bikt, bön och den Heliga Nattvarden.

(* Presbyter Georgios A. Kalpoyzos, *Handbok för Ortodoxt böneliv (självklara saker som vi är så okunniga om)* [på grekiska] (Atens: 2008), s. 8-10.

1) Kockt vete som välsignas i Kyrkan till åminnelse av de döda. (Övers.)

